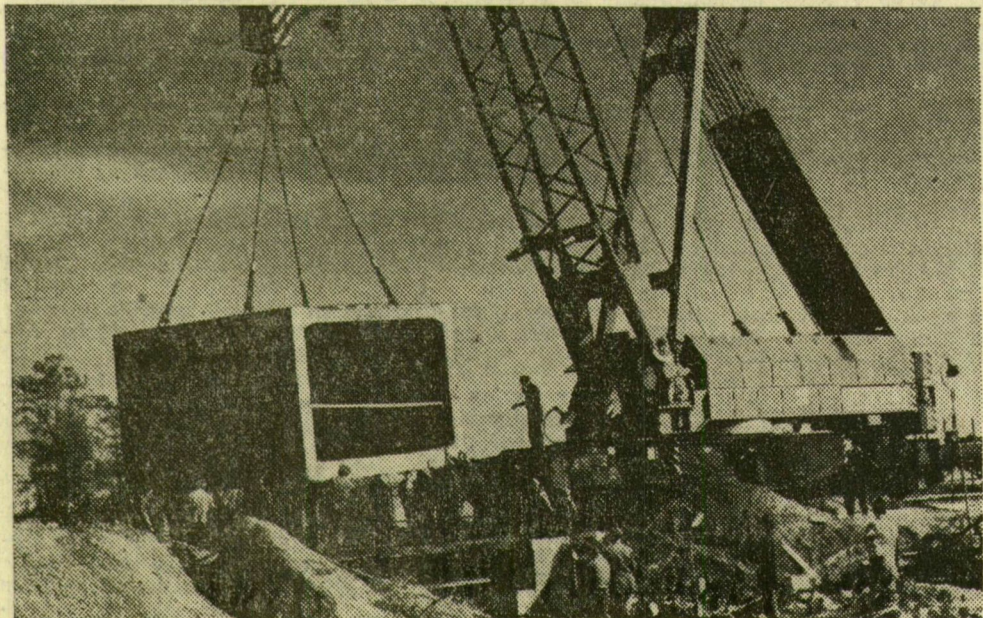

Dolgozik az óriás vasúti daru

(Enyedi Z. felv.)

A daru helyére emeli a hídelemet

Tegnap, hétfőn délből emelte be az első, több mint ötvontonnás előregyártott keretelemet a MÁV új óriás daruja Szeged határában, a fehértó-majsal fűcsatornán készülő vasúti hídhöz. A hídépítésnek ez a módszere igen nagy időmegtakarítást jelent. A hídelemek előregyártása és beemelése az óriás daruval ugyanakkor kétféle forint megtakarítást is eredményez. Ilyen súlyú és nagyságú előregyártott keretelemet még nem emelték be a magyar vasútépítés történetében.

A lipcsei Kirov-gyár 125 tonna teherbírású óriás daruja rövid idő alatt emelte helyére a vasúti híd első előregyártott keretelemét.

A daruak ez lényegében az első vasútépítési munkája. Az óriás daru azonban más feladatok megoldására is alkalmas. Teherbírásánál fogva képes a hazai forgalom-

ban levő legsúlyosabb vontatójárműveket: gőzmozdonyokat, Diesel-motorokat és Diesel elektromos gépeket, valamint villanymozdonyokat is felemelni, nem beszélve a különböző vasúti kocsikról. Az EDK 1000 típusú óriás darut gémtartó kocsiával együtt óránként akár 100 kilométer sebességgel lehet baleseti segélyszerveletben az esetleges vasúti karambol színhelyére vonszolni.

A daru és a gémtartó kocsi azonban külön-külön önálló is, ami azt jelenti, hogy teljes megterheléssel is óránként hat kilométeres sebességgel tudja helyét változtatni, illetve tolatni. A daru lelke a 200 lóerős, 12 hengeres Diesel-motor, amely villamos energiát termel, s így több mint 10 különböző villany-motor végzi az emelés, helyváltoztatás munkáját. A gép maga képes felszerelni az

ellensúlyokat, hidraulikus úton működteti a kitérő lábakat. Ugyanakkor a gép által termelt villamos energia felhasználható különböző munkagépek üzemeltetéséhez is. A daru maximális üzemi sebességét bizonyítja az is, hogy külső áramforrást is felhasználhat munkájához.

Az új daruak két emelőműve van.

A főemelőművel 50 méter átmérőjű körben 125 tonna súlyt lehet megmozgatni, míg a segédemelőmű 56 méter átmérőjű körben képes 20 tonna súly mozgatására.

A MÁV új járműves vasúti darujának kezelését, működtetését

most sajátítják el a magyar gépkezelők német szakemberek segítségével. Az óriás daru előreláthatólag öt napig dolgozik a vasúti híd építésénél a fehértó-majsal fűcsatornánál.

Szakmák és érdeklődés

Évről évre nagy munka és nagy gond az általános és középiskolát végző diákság körében a pályaválasztás. A Szeged m. j. tanács munkügyi osztálya társadalmi segítséggel mindig felkeresi az általános és középiskolákat és a szülői értekezleteket, hogy ismertesse a szakmatanulás és a szakmákban belüli választás lehetőségeit. A szülőknek minden kérdésre részletes választ adunk, a szakma természetétől a kereseti lehetőségekig. Figyelemmel vagyunk a jelentkezők tanulmányi eredményére, a szülők kérésére és a pedagógusok véleményére egyaránt. Állandóan kapcsolatot tartunk az iparitanuló iskolákkal is, s így mindig szemmel tarthatjuk, mely szakmák felé áramlik több fiatal és melyektől „tartózkodnak”.

Már első vizsgálataink alkalmával megállapítottuk, hogy a textil és bőrpár szakmákban, az építőiparban (kőműves, vasbetonszerelő, betonozó) nehezebb tanulót irányítani. Ugyanakkor a kereskedelmi és vendéglátó szakmába háromszor annyian is jelentkeznek, mint amennyire szükség van. A ruha-eladói, kereskedelmi és csomagoló, valamint a felszolgáló szakma igen kapós. Nagyon sokan jelentkeznek Szegeden, hogy szakmát tanuljanak, a megye más részeiből is. A legutóbbi adatgyűjtés során a megyei jelentkezése meghaladta az 50 százalékos. A vidékiek felvétele egyes szakmákba mégsem volt lehetséges, mert helybeliek is bőséggel jelentkeztek, más szakmába pedig azért nem lehetett őket felvenni, mert kollégiumi elhelyezést nem tudtak számukra biztosítani az iskolák. Különösen Szőreg, Kiskundorozsma, Röske és Tápé került Szeged vonzáskörébe, de még Bács és Békés megyéből is érkeztek felvételi kérelmek.

A második negyedév végéig az 1983 helyre 1856-an jelentkeztek, a 215 érettségizetthez kötött helyre pedig 70 fiatalot felvettek. A lányoknak fenntartott 735 helyből 601-et már betöltöttek. Az építő, a textil és a bőrpár még 105, illetve 65 tanulót tudott vállalni.

A munkaügyi osztálynak az a tapasztalata, hogy érettségizett fiatalok még mindig csekély arányban jelentkeznek a szakma elsajátítására, annak ellenére, hogy a lehetőségeiről tájékoztatták. Azt is tudják, hogy a főiskolákra és egyetemre történő felvétel lehetőségének korlátai vannak, s mégis, elégséges bizonyítvánnyal is próbálkoznak, reménykednek. Ebből adódik, hogy a számukra fenntartott szakmákban még 145 hely üres volt. Nincs ugyan pontos kimutatásunk arról, hogy a megyei és a szegedi középiskolák végzős diákjai közül mennyien jelentkeztek továbbtanulásra, az azonban bizonyos, hogy a szegedi középiskolák érettségiző diákjai többségükben felsőbb iskolákba pályáztak.

Az elmúlt tanév adatai szerint 1 ezer 416 végzős általános iskolás közül a nagyobb rész középiskolákba jutott. A szegedi felsőfokú intézményekbe pedig majdnem háromszor annyi jelentkezett, mint a megyei iskolákban. Az 1966-ban érettségizettek közül mindössze 32 fű és 75 lány jelentkezett szakma elsajátítására. A többiek abban reménykednek, hogy tanulmányaikat tovább folytathatják, vagy irodai munkát kapnak.

Közel 1 ezer 400-an végeztek tavaly a szegedi középiskolákban, és ha a fenti számot összevetjük ezzel, azt tapasztaljuk, hogy az érettségizett fiatalok jó része idegenkedik a fizikai munkától. Ezt a tartózkodást csak a társadalmi és tömegszervezetek támogatásával lehet csökkenteni, a KISZ és a szakszervezetek segítségével. Sok felvilágosító munkára, tájékoztatásra van még szükség, ezért kezdeményezte a munkaügyi osztály és a pályaválasztási tanács, hogy novemberben pályaválasztási kiállítást rendez Szegeden. Ezenkívül még számos olyan rendezvényt tervezünk össze, amely megkönnyíti a fiatalok tájékozódását a szakmák természetéről, a tanulási időről, a fizikai munka alkotó örömeiről.

Ismeretes, hogy munkaügyi miniszeri rendelet alapján a legjobb, legeredményesebben dolgozó ipari tanulóknak módot lehet adni arra, hogy tanulóléjük utolsó félévében a munkasállományba sorolják őket. Sajnos azonban Szegeden a vállalatok nem éltek megfelelően ezzel a lehetőséggel, pedig a szakmák iránti kedvet és az elsajátításukban tanúsított igyekezetet ezzel eredményesen lehetne fokozni.

Az ipari tanuló többsége általános iskolai végzettséggel kezd a szakma elsajátításához. Közvéleménykutatást rendeztünk közöttük: ha végeznek, szívesen marad-

nak-e a vállalatnál? A megkérdezettek 716-igennel, 219 nemmel válaszolt. Mikor azonban tovább megkérdeztük őket, kiderült, hogy nagyobb részt azért mennek el és keresnek más helyet, mert vállalatuk már előre tudomásukra hozta, hogy nem kívánja őket foglalkoztatni.

Szorosan összefügg a fizikai munka, az üzemi körülmények megismerésével és megkedvelésével a diákok nyári foglalkoztatása. Szegeden 76 vállalat adott erre lehetőséget és 2 ezer 400 diák foglalkoztatását vállalta. Elsősorban a Szegedi Konzervgyár tudja őket foglalkoztatni, de nagyobb csoportokat fogad minden évben a MÁV igazgatósága, a MESZÓV és a paprikafeldolgozó vállalat is. Mindössze két üzem kötött azonban előzetes szerződést középiskolákkal.

Ezekben a hetekben, hónapokban sokoldalú munkába kezd a pályaválasztási tanács, a szakszervezet, a KISZ és természetesen a városi tanács munkaügyi osztálya, hogy az újonnan végző iskolások érdeklődésüknek, hajlamuknak és a népgazdaság érdekében megfelelő szakmákban folytathassák tanulmányaikat. Ehhez a sokoldalú társadalmi feladathoz azonban nemcsak a hivatalos szervek és intézmények segítségére van szükség, hanem a szülők megértő támogatására is.

Eperjesi Júlia, a városi tanács munkaügyi osztályának vezetője

Vetetlen földek a szatymazi tsz-ekben

A magyarizkodásból nem lesz kenyér

E napokban, amikor már egyre-másra érkeznek a hírek a tsz-ekből, hogy befejezték a vetést, a szatymazi gazdaságokban még több száz hold vár talajmunkára, vetésre. Tegnap éppen a vb ülés végére érkezünk a községbe. Mint Farkas Lajosné vb-elnök elmondta, itt is foglalkoztak a vetéssel. Naponta számonkérlik a tsz-ektől hogyan állnak, mert aggasztónak tartják, hogy ha másfél hónap alatt nem sikerült a munka zömét elvégezni, hogyan tudják a hátralevő két hétben. Községi szinten is rossz képet mutat a vetési helyzet, különösen a Finn-Magyar Barátság Tsz miatt.

Ez utóbbi tsz vezetői közül Fodor József elnök-helyetessel beszélünk, aki közölte, hogy

a 123 hold búzából 65, 435 hold rozsából 300 és 120 hold őszi árpából 50 holdat vetettek el előző estig.

Mentségül a másodvetéseket és a kukoricát, valamint azt hozta fel, hogy a gazdaság területén nagyon szétszabdalt. Hasonló okok nagyobb részt más gazdaságokban is fennállnak, mégis jobb munkát végeznek. A gépek nyújtott munkában dolgoznak, vasárnap 34 holdat szántottak és 17 holdat vetettek. Amikor az iránt érdeklődtünk, hogy a munka meggyorsítására

miért nem próbálkoznak két műszakkal, elmondták, hogy ennek ellenzői is vannak, továbbá a gépek korosságára hivatkoztak. A magyarizdatok nyilvánvalóan nem teljesen alaptalanok, de nem is magyarizálják meg a lemaradást.

Mindenki élenjáró munkát várt volna attól a tsz-től, amelynek az elnöke országgyűlési képviselő.

A Homokgyöngye Tsz mindössze 520 holdon termel kenyérgabonát, s eddig 408 holdon vetett. A tanácsnál úgy vélekedtek a tsz-ről, hogy elég jól áll, tény azonban, hogy a 60 hold búza vetéséhez még hozzá sem kezdett, és azt mondják, hogy csak november 5-re tudják befejezni a vetést. Tőlük is több igyekezetet várunk, annál inkább, mert munkájuknak van egy olyan látszata, mintha a búza vetését túlságosan húznák-halasztanák.

A Béke Tsz-ben jelenleg a vetőszántást 85, a vetést pedig 60 százalékra teljesítették.

viszont a traktorosokkal elbeszélgetve olyan munkakedvet sikerült kialakítani, hogy biztosítottak látszik ígéretük betartása: október 31-re elvetnek. Szóval a tsz-ekben egy „apróság”, amelyet nem hallgathatunk el: vasárnapi munkában vetőgépek fogaskereke összetört, s hiába mentek az AGROKER-hez, amely más években ilyenkor is ügyeletet tartott, az ott levő dolgozók nem adták ki alkatrészt.

sőt hétfőn délelőtt is óráig kellett várniuk rá, mert a vállalatnál munkaértekezlet volt.

Az sem menthetné őket, ha netán e munkaértekezleten mondták az őszi munkák elősegítéséről beszélgettek volna.

N. F.

Panasz a tejre

Elégedetlen a kereskedelem, a vendéglátók és a vevők

A tej miatt már sok bosszúság érte a háziasszonyokat és sok panasz érkezett a kereskedelemről és a vendéglátó vállalatokról is a szegedi tejüzemhez. Ugyanis júniustól kezdődően többször került romlott tej az üzletekbe, összesen körülbelül 8-10 ezer liter mennyiségben. Bár a tejet visszavették a vevőktől a boltokban — júliustól szeptember 15-ig 6009 litert hoztak vissza a vásárlók — ez megoldást nem jelent, mert helyette jobbait adni nem tudnak, s a lakosság ellátatlan marad. Másrészt sokan nem érkeznek visszavinni, s anyagi kár is éri őket a bosszúságon túl.

Korszerűtlen üzem

Megkérdeztük a szegedi tejüzem vezetőjét, Absolon Ottót, mi az oka a nagymértékű tejromlásnak.

— Nem nagymértékű — enyhíti a kérdésünket. — A két évvel ezelőtti helyzethez viszonyítva jelentős a javulás. A legnagyobb baj az elavult, korszerűtlen üzem, a kevés kapacitás. A KÖJÁL 20 ezer litert engedélyez, az üzemnek 30-50 ezres igényeket kellett kielégíteni. Ehhez pedig már nincs megfelelő berendezés. Vagyis nincs előtároló, nincs előhűtés, rossz az utóhűtési lehetőség. A beérkezett tej az udvaron, a napon áll, míg a pasztörizógépbe nem kerül.

— A rendelkezésre álló sóleves-kompresszoros hűtőgépek pedig pár óra után ki-merülnek. Feltöltődésüket

megvárni nem tudjuk és ilyenkor szokott magasabb hőfokú, tehát romlandó tej kerülni az üzletekbe. Azonban, ha a hibát az itteni ellenőrzés már kimutatja, akkor a tej nem kerülhet az üzletekbe. A baj az, hogy már tőlünk is a megengedettnél, tehát 10 foknál nagyobb hőfokkal kerül az üzletekbe, s ott még jobban felmelegedik, a baktérium- és savfok növekedik: a tej megromlik. Így aztán alig várjuk a telet.

A vaj is...

— Komolyabb megoldás nem várható?

— 1968-ra elkészül a modern, nagy kapacitású tejüzem.

— Addig?

— Ahogy csak lehet, esőkéntjük a „selejtet”.

— Az utóbbi időben nem lehet kapni az üzletekben palackozott tejet. Ennek is a hűtés az oka?

— Eltörött a palackozógép egyik alkatrésze. A szentesi javító vállalat készíti el, s hamarosan ismét lesz palackozott tej is.

— A vaj minőségére is panaszkodtak, és a szavatossági idő sem pontosan olvasható...

— A vajat Váshelyről szállítjuk. Most új gépet kaptak, ami a panaszokat megszüntette. Ugyanis a régi, hosszukás csomagolású vaj helyett — ebből a formából a szállítás közben kifolyt a vaj, és ez okozta a rosszabb minőséget — most négyszög-

letes csomagolású vajat készített az automata gép. A „szavatossági idő” pedig kék bélyegzőnyomással készül, így pontosan elolvasható, jobban, mint a régi, lyukasztásos jelzés.

Megjegyzés az igazgató magyarázatához

— Visszatérve a tejproblémára, nekünk is kellemetlen az állandó reklamáció — és mi is fogyasztók vagyunk — mondja Absolon Ottó. — Egyébként most optimistábbak lehetünk. Egyrészt majd a tél is segít, de mi is mindent elkövetünk, hogy javítsuk a minőséget.

Annyit mégis hozzá kell fűznünk az igazgató magyarázatához: ugyanezzel a technikai felkészültséggel dolgozott ez az üzem úgy is, hogy nem volt ilyen tömeges reklamáció. Talán az új tejüzem elkészüléséig is lehetne valamit tenni, hiszen az egyik legkényesebb és legszükségesebb élelmiszerről van szó.

J. A.

Nyolcszázmillió haszon műszaki újításokból

Csaknem 800 millió forint hasznót hozott a népgazdaságnak az első félévben a műszaki újítók tevékenysége. Hat hónap alatt több mint 99 ezer újítási javaslatot nyújtottak be: ebből 35 ezeret megvalósításra, míg 14

ezret kísérletekre fogadtak el. Az év első felében az újítók részére mintegy 70 millió forint újítási díjat fizettek ki, a közreműködők tevékenységének díjazására csaknem 9 millió forintot fordítottak.

Az eddigi évek eredményeit jóval meghaladó számok elééréseben jelentős szerepet játszott a kongresszusi munkaverseny is, mivel csaknem minden gyárban a felajánlások közt szerepelt a műszaki fejlesztés fokozottabb segítése. (MTI)